

## POVIJESNI ODJEL 1997. - 1999.

U navedenom razdoblju deset zbirki Povijesnog odjela darovima i otkupom povećane su za preko sto tisuća predmeta. Većina akvizicija prispjela je darom u Zbirku fotografija, negativi i fotografije poznatog osječkog fotografa Nikole Szegea, i otkupom u Grafičku zbirku, stare razglednice Osijeka i drugih slavonskih gradova i sela. Ostale su zbirke Dokumentarna, Kartografska, Zbirka odora, Zbirka oružja, Zbirka zastava, Zbirka skulptura i natpisa, Kulturno-povijesna zbirka i Muzejska zbirka povećane manjim brojem predmeta. Građa Odjela ima 14.852 inventarna broja upisana u devet inventarnih knjiga.

U ljeto 1997. godine napokon je u Osijek vraćena, zbog velikosrpske agresije na Hrvatsku 1991. godine, evakuirana muzejska građa koja je pregledana i smještena u depoe. Pored redovitih poslova Odjel je svojom građom sudjelovao na velikoj zajedničkoj izložbi *Blago Muzeja Slavonije*, koja je postavljena povodom 120. godišnjice osnutka Muzeja. Povijesni je odjel na izložbi zastupljen izborom od 126 muzejskih predmeta iz svih zbirki.

Građa Odjela davana na uvid istraživačima, korištena je za snimanje emisija obrazovnog i kulturno-umjetničkog programa Hrvatske televizije, te postav izložbe *Povijest osječkih novina*. Veći broj fotografija i razglednica, te projekata, kulturno-povijesni predmeti i jedna skulptura posuđeni su za potrebe izložbe *Historicizam u Hrvatskoj* Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu.

Kvalitetnije čuvanje i bolju dostupnost građe omogućila je nabavka ladičara za Grafičku zbirku - zbirku razglednica, te velikog broja arhivskih kutija u koje je razvrstana i složena građa Dokumentarne zbirke i Zbirke fotografija.

U ovom je razdoblju obrađena i beskiselinskim papirom zaštićena zbirka od osamdeset foto-albuma koji su ujedno smješteni u arhivske kutije. Fotografije u obiteljskim i društvenim foto-albumima su izmjerenе, popisani su atelijeri i mjesta, te, gdje je bilo naznačeno, imena fotografiranih osoba. Kontinuirano se radi i na prikupljanju građe koja je još uvijek razm-

ještena u drugim odjelima Muzeja Slavonije. Odjel provodi reviziju građe zbirki prema inventarnim knjigama.

Fundus zbirki Povijesnog odjela znatno je povećan darovima i otkupom. Posebno ističemo dar gospođe Milene Szege koja je 1997. godine darovala Muzeju Slavonije sav inventar atelijera uglednog osječkog fotografa Nikole Szegea. Osim namještaja, rekvizita, aparature i literature fundus je obogaćen za oko sto tisuća fotografskih negativa, uglavnom portreta i značajnih događaja. Identifikacija sadržaja negativa moguća je po abecednom i kronološkom kriteriju. Uz golem broj negativa gospođa Szege darovala je i dio Szegeovih fotografija među kojima dominiraju poznati Szegeovi ženski aktovi, portreti uglednih osoba i ciklus fotografija *Venecija tone*.



Nikola Szege, *Portret Bele Krleža*, 1948. g., fotografija

Profesor Đuro Folbert osim što je Muzeju darovao 12 obiteljskih fotografija i naturalnih tabloa osječkih škola potaknuo je i svoje prijatelje na darovanje obiteljskih fotografija. Na njegov je poticaj gospođa Ljubica Staković, rođ. Kostić Muzeju darovala 28 obiteljskih fotografija rad osječkih fotografa, te posebno zanimljivu seriju od 17 fotografija osječke Ribarske zadruge, te njihovu Zapisničku knjigu. Zalaganjem profesora Folberta uspomenu na osječkog kipara i slikara autodidakta Matiju Pitinca sačuvala je njegova supruga Mira Pitinac, rođ. Hardi darovavši Muzeju zbirku od 183 crteža, jedne skulpture i više fotografija. Crteži su nastali u razdoblju od 1950. do 1958. godine u Pitinčevoj mladosti koju je kao politički zatvorenik proveo u zloglasnom zatvoru u Srijemskoj Mitrovici.

Zbirka fotografija obogaćena je s 29 fotografija i negativa portreta osječkih građana, motiva Osijeka i presnimaka dokumenata iz ostavštine dr. sc. Josipa Bösendorfera, dar njegove unuke akademske slikarice Anine Laste-Budor.

Osim Zbirke fotografija i fundus Grafičke zbirke sustavno se povećava prikupljanjem starih razglednica Osijeka i slavonskih sela i gradova. Preventivna zaštita muzealija i njihovo što bolje čuvanje i preglednost olakšana je kupovinom većeg broja arhivskih kutija, a nabavljen je i novi metalni kartotečni ladičar u koji je uložena cjelokupna zbirka razglednica. Razglednice su razvrstane u nekoliko cjelina: Osijek, Slavonija, Hrvatska, svijet i razno, a unutar ovih cjelina složene abecednim redom, Osijek po ulicama,

Slavonija i Hrvatska po mjestima, svijet po zemljama i mjestima, te razno po temama.

O deset velikih zbirki Povijesnog odjela brigu vode dva kustosa. U prosincu 1998. godine, prelaskom u Hrvatski školski muzej u Zagrebu, radno mjesto voditeljice Povijesnog odjela napustila je kustosica prof. Sonja Gaćina. Početkom 1999. godine primljen je novi djelatnik prof. Ante Grubišić iz osječke I. gimnazije, a voditeljem Povijesnog odjela imenovan je kustos Grgur Marko Ivanković, dipl. pov. umjet. koji je krajem godine stekao zvanje višeg kustosa.

Djelatnike Odjela Sonju Gaćina, prof. i Grgura Marka Ivankovića, dipl. pov. umjet. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske imenovalo je u Stručnu komisiju za procjenu ratne štete i popis građe Gradskog muzeja u Iloku.

Isti su djelatnici sudjelovali u radu Znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem Secesija u Hrvatskoj. Prof. Sonja Gaćina izložila je temu Parcelacija gradskog zemljišta u Osijeku i odredbe o izgradnji od 1899. do 1914. godine, a prof. Grgur Marko Ivanković izložio teme Osječki secesijski niz u Europskoj aveniji u Osijeku i Secesija u Slavanskom Brodu. Isti djelatnici u proteklom su razdoblju objavili nekoliko stručnih i znanstvenih radova, te prisustvovali raznim seminarima, predavanjima i stručnim putovanjima.

*Grgur Marko Ivanković, dipl. pov. umjet.  
voditelj Povijesnog odjela*